શ્રી શત્રુંજય મહાતીર્થાદિ

યાત્રા વિચાર.

અને

ચૈત્યવંદન, સ્તવન, સ્તુતિ તેમજ
ધનપાળ પંચાશિકા, મહાદેવ
સ્તોત્ર, શ્રી શત્રુંજય મહા
તીર્થાદિના કલ્પો વિગેરેનો
ઉપયોગી સંગ્રહ

પ્રકાશક,
જૈન સસ્તી વાંચનમાળા
ભાવનગર
વિક્રમ સં ૧૯૮૫
...ા નકલના રૂ ૫૦)

આભાર.

ગુજરાતમા આવેલ વીજાપુર તાલુકાના સમૌ ગામના પ્રતિષ્ઠીત ગૃહસ્થ શેઠ જેસ ગભાઇ સાકળચદ કે જેઓ અનન્ય ધર્મપ્રેમી, સાહિત્યવિલાસી અને દેવ, ગુરૂ અને ધમ મા અડગવૃત્તિવાળા છે જેમની મુબઈમા ધનજીસ્ટ્રીટમા જેસગભાઇ મગળજીના નામની પેઢી ચાલે છે તેઓશ્રીએ તેમના સ્વગસ્થ પુત્રી કમળા બ્હેનની યાદગીરી નિમિત્તે આ પુસ્તકની પ્રથમથી ૫૦૦ નકલના ગ્રાહક થઇ મારા કાર્યને સહાનુભૂતિ આપી છે તે માટે તેઓશ્રીનો આભારી છુ

લી૦ સેવક,

અચરતલાલ.

સદ્દગત બ્હેન કમળાનું સંક્ષિપ્ત જીવન-ચરિત્ર

શ્રી સિદ્ધાચળજીની યાત્રાએ આવતા દરેક જૈન બંધુ અને જૈન સમાજને અતિ ઉપયોગી થઈ પડે તેવા આ ઉપયોગી ગ્રંથ સાથે જે સ્વર્ગવાસી બ્હેનનું પુણ્યનામ જોડવામાં આવ્યું છે તેનું સંક્ષિપ્ત જીવન અહિં રજુ કરવામાં આવે છે. તે વગના વાચકવર્ગ જોઈ શકશે કે સદ્દગત બ્હેન કમળા પોતાની બાલ્યવયમાં ધાર્મિક પવિત્ર જીવન ગુજારી ગયેલ છે.

ગુજરાતમાં આવેલ વિજાપુર તાલુકાના સમૌ નામના ગામમાં બ્હેન કમળાનો જન્મ સંવત ૧૯૭૨ ના અષાડ શુદ ૧૪ ને રોજ થયો હતો.

જન્મભૂમિ અને જન્મ સંવત

બ્હેન કમળામાં નમ્રતા, સરળતા, સત્યતા, પવિત્રતા, પ્રમાણિકતા, ઉદારતા, આનંદી સ્વભાવ અને દેવ તેમજ ગુરુ તરફ અનન્ય

ધાર્મિક અને નૈતિક ગુણોનો ઉત્તમ વારસો — ભક્તિભાવરૂપ ધાર્મિક તેમજ નૈતિક ગુણો તેની લઘુવયમાંજ ખીલેના હતા તેનુ કારણ જે કંઈપણ હોય તો તે એ છે કે ધર્મચુસ્ત માતા પિતાના ઉત્તમગુણો તેનામા પણ ઉતરેના ગણી શકાય

બ્હેન કમળાના પિતાનુ નામ શેઠ જેસિંગભાઈ સાકળચંદ છે અને માતાનુ નામ બાપીમાંઠ છે ઉપરાંત હાલ મેટ્રીકમા અભ્યાસ કરતા અમૃતલાલ નામે એક ભાઈ પણ છે

શેઠ જેસિંગભાઈ સાકળચંદ કેટલાક વર્ષોથી મુબઈમા પારસીગલ્લીમા આવેલા ધનજી સ્ટ્રીટમા જેસિંગભાઈ મ ગળજીના નામે ચાલતી પઢીના એક ભાગીદાર છે

બ્હેન કમળામા ઉપર જણાવેલા સદ્ગુણો ઉપરાત વિશેષતા એ હતી કે તેના જન્મથી તેના માતાપિતાને ત્યા લક્ષ્મીદેવીએ પોતાના પગલા કર્યા એટલ ખરી રીતે કહીએ તો કમળા એટને લક્ષ્મી નામ પણ સ્વબ્હેને સફળ કરી બતાવ્યુ હતુ

બ્હેન કમળાનુ વ્યવહારિક જ્ઞાન ગુજરાતી ધોરણ ત્રીજા સુધીનુ એટલે પ્રમાણમાં અલ્પજ

તેનુ કડાપણુ તો ગુજરાતી ધોરણ ૭ના જેટલુંજ હતુ શાળામાં શિક્ષણ મળવા ઉપરાંત રા. નાગરદાસ લલ્લુ ભાઇ શાહ નામના શિક્ષક તેને ધ આગમ શીખવવા માટે પણ રોકવામાં આવ્યા હતા

જૈન ક્રમણાનુ ધાર્મિકજ્ઞાન વહિતાસ્નન સુધીનુ હતુ પણ તે ઉચ્ચારમા કેટલુ શુદ્ધ હતુ સામાયિક, ચૈત્યવદન પ્રતિક્રમણ અને જિનપૂજન વગેરે ક્રિયા તો તે એવી ઉત્તમ રીતે કરતી હતી કે તેનુ જ્ઞાન બે પ્રતિક્રમણ ઉપરાંત હશે તેમ સહજ માનવામાં આવતુ હતુ

શાસ્ત્રકારોએ જૈન મોક્ષની કુંચી કહેલી છે તે દેવ ગુરૂ તત્વની ભક્તિનો ગુણ આ બ્હેનમાં વચન પ્રમાણમાં ઉચ્ચ પ્રકારે ખીલ્યો હતો

દેવભક્તિ

તે જ્યારથી સમજતી થઇ ત્યારથી જિનદર્શન કર્યા વગર તો જમતીજ નહિ અવસાન સમયે પણ હું તો મોક્ષમાંજ જઇશ એવા ઉદ્ગારો કાઢતી હતી તે પણ આ ભક્તિનુ પરિણામ કેમ ન હોય ?

સવ મુનિરાજો તરફ અને વિશેષે કરીને શાતમૂર્તિ મુનિ વર્યશ્રી કર્પૂરવિજયજી તરફ

ગુરૂભક્તિ ભાવ હતો સુપાત્રદાન આપ્યા પછી આ
બ્હેનનો આત્મા પૂર્ણ પ્રસન્ન થઇ જતો
હતો.

બ્હેન કમળાએ લઘુવયમાજ સિદ્ધાચળ, ગિરનાર, તારંગાજી, સંખેશ્વર, કેસરીયાજી, પાનસર અને ભોયણી વગેરે તીર્થોની યાત્રાનો પણ લાભ લીધો હતો. બ્હેન કમળા પોતાના અભ્યાસી જીવનમાં આગળ વધતાં આ રીતે જ્યાંસુધી દશેક વર્ષની ઉમરે પહોચી ત્યાં સુધી તો તદ્દન તંદુરસ્તજ હતી, પરંતુ દુર્દૈવે સામાન્ય તાવથી ઘેરાતાં વિષમ જ્વર તેને લાગુ પડ્યો હતો, અનેક ઉપચારો ચાલુ રાખવા છતાં આખરે સં. ૧૯૮૨ ના આસો વ. ૯ ને રોજ કરાળ કાળે આ કન્યારત્નને અકાળેજ ઝડપી લીધું દૈવ! ખરેખર તારી ગતિ વિચિત્રજ છે!

સદ્ગત બ્હેન કમળાના આત્માને અખંડ શાંતિ પ્રાપ્ત થાઓ એમ ઇચ્છી વિરમું છું.

અનુક્રમણિકા

જૈન સસ્તી વાચનમાળાએ તેના ગ્રાહકોને દર વરસે ૩ ૩) મા નિયમિત આપેલા પુસ્તકો.

સં ૧૯૭૯-૮૦-૮૧ ની સાલના પુસ્તકો શીલીકમાં બીલકુલ નહિ હોવાથી નામો આપ્યા નથી.

સં ૧૯૮૨ ના

૧ જૈનોના મહાન રત્નો	૧-૦-૦
૨ મહાન સમ્પ્રતિ અને જૈનધર્મનો દિગ્વિજય	૧-૮-૦
૩ શ્રી બપ્પભટ્ટસૂરિ અને આમરાજા ભાગ ૧	૧-૮-૦

સં ૧૯૮૩ ના

૪ શ્રી બપ્પભટ્ટસૂરિ અને આમરાજા ભાગ ૨	૧-૦-૦
૫ જગડુશાહ કે જગતનો પાલનહાર	૧-૮-૦
૬ શ્રી અંબડ ચરિત્ર	૦ ૧૦ ૦
૭ સદ્‌ગુરૂ સુશીલા	૧-૦-૦

સં ૧૯૮૪ ના

+૮ મગધરાજ શ્રેણીક ચરિત્ર	૧-૮-૦
+૯ શ્રી સ્થંભન પાર્શ્વનાથ ચરિત્ર	૧-૮-૦
+૧૦ પૃથ્વીકુમાર યાને મહામંત્રી પેથડ	૧-૪-૦
૧૧ માનતુંગ માનવતી-બુદ્ધિમતી પ્રમદા	૦-૬-૦

+ આ નીશાનીવાળા પુસ્તકો શીલીકમાં નથી

સ ૧૯૮૫ ના

૧ ચંપકશ્રેષ્ઠી કથા	૧-૪૦
૨ ચિત્રસેન પદ્માવતી	૧-૦-૦
૩ સ્થુલીભદ્રની નૌકા	૧-૪૦
૪ શ્રી અજારા પાર્શ્વનાથ ચરિત્ર	૧-૪૦

ગ્રાહકોને અપાયેલા શ્રીનાથના બીજા અમા ઇતિહાસીક પુસ્તકો—

૧ ગુર્જરેશ્વર કુમારપાળ સચિત્ર પૃષ્ઠ ૪૫૦ પાકુ કિં રૂા ૪ હતી તે રૂા ૨-૮

૨ વિમળમંત્રીનો વિજય-પૃષ્ટ ૨૨૫ પાકુ કિં રૂા ૨) હતી તે રૂા

૩ કચ્છ ગિરનારની મહાયાત્રા પૃષ્ઠ ૩૫૦ પાકુ રેશ પુંઠુ ૩૦ ચિત્રો સાથે કિં રૂા ૨-૮-૦ હતી રૂા ૧ ૧૨

૪ પ્રતિભાસુંદરી યાને પુન્ય કર્મનુ પ્રામ ર ૧-૮

૫ શ્રીપાળરાજાનો રાસ સચિત્ર પાકુ રેશમી કિં રૂા ૨-૮-૦ પાકુ સાદુ પુંઠુ રૂા ૧-૧૨

લખો—જૈન સસ્તી વાચનમાળ
રાધનપુરી બજાર—ભાવનગર

સ.ગુણાનુરાગી શાંતમૂર્તિ કર્પૂરવિજયજી મહારાજશ્રી

શ્રીતીર્થરાજરાજાયનમઃ

પ્રથમમંગલાચરણરૂપ

સર્વશાસ્ત્રવિશારદમહોપાધ્યાય શ્રીમદ્
યશોવિજયજી કૃત

શ્રીપાર્શ્વજિન સ્તવનમ્

(રાગ ધમાલ-ફાગ)

[1]ચિદાનંદઘન પરમ [2]નિરંજન,
જન મન રંજન દેવ લલના
વામાનંદન જિનપતિ થુણિયે,
[3]સુરપતિ જસ કરે સેવ
મન મોહન જિનજી ભેટિયે, હો એ આંકણી ૧
જાય જૂઇ ચંપક કેતકી,
દમણો ને મચકુંદ લલના

---

૧ જ્ઞાન ને સુખપૂર્ણ ૨ વિશુદ્ધ ૩ ઇન્દ્રો

કુંદ ઇંદુ રૂચિ સુંદર જોડી,
પૂજીએ પાસજિણંદ — મનમોહન૦ ૨
કેસર ઘોળી ઘસી ઘનચંદન,
[1]આનંદન ઘનસાર — લલન
પ્રભુકી પૂજા કરો મનરંગે,
પાઇએ પુણ્ય સફાર[2] — મનમોહન૦ ૩
અંગે ચંગી આંગી બનાવી,
અલંકાર અતિ સાર — લલન
દ્રવ્યસ્તવવિધિ પૂરણ વિરચી,
ભાવિયે ભાવ ઉદાર — મનમોહન૦ ૪
પરમાતમ પૂરણ ગુણ પ્રત્યક્ષ,
પુરૂષોત્તમ પરધાન — લલના
પ્રગટભાવ પ્રભાવતી વલ્લભ[3],
તું જયો સુગુણનિધાન — મનમોહન૦ ૫
જો તુજ ભક્તિ મોરી[4] સુઝમન,
વન વિચરે અતિચિત્ત — લલના૦

---

૧ આનંદકારી ૨ વિશાન–અનગન ૩ પ્રાણપ્રિય. ૪, મયુરી (મોરલી.)

[1]દુરિત [2]ભુજંગમ બંધન ત્રૂટે,
તો સઘળો જગ-મિત્ત મનમોહન૦ ૬
તુઝ આણા સુરવેલી સુજમન,
નંદનવન જિહા રૂઢ લલના૦
કુમતિ કદાગ્રહ કંટક શાખી[3],
સંભવે નહિ તીહા ગૂઢ મનમોહન૦ ૭
ભક્તિરંગ તુઝ આણારાધન[4],
દોય ચક્ર સંચાર લલના
સહસ અઢાર અંગ રથ ચાલે,
વિઘન રહિત શિવધાર મનમોહન૦ ૮
ગુરૂ ઉપદેશે જો મુજ લાગ્યો,
તુઝ શાસનકો રાગ લલના
મહાનંદપદ ખેચ લહેંગો,
જ્યુ અલિ[5]કુસુમ પરાગ મનમોહન૦ ૯
બાહિર મન નિકસન[6] નહિ ચાહત,
તુઝ શાસનમા લીન લલના

---

૧ પાપ ૨ સાપના. ૩ કાંટાળા રૂખડા ૪ આજ્ઞાપાલન
૫ ભ્રમર ૬ નિકળવા

ઉમગ નિમગ[1]કરી નિજપદ[2] રહેવે,
જ્યુ જલનિધિ[3] જળમીન   મનમોહન૦ ૧૧
ઓરનકી ગિણતી ન પાવુ,
જો તુ સાહીબ એક   લલન
દ્રલ વાસના દૃઢ નિજ મનકી,
જ્યુ અવિચલ પદ ટેક   મનમોહન૦
સુજ તુજ શાસન અનુભવકો રસ,
કયુ કરી જાણે લોગ ?   લલના
[3]અપરિણીત કન્યા નવી જાણે,
જ્યુ સુખ દ્વૈત સજોગ[4]   મનમોહન૦ ૧
તુ સાહિબ હુ સેવક તેરો,
એ વ્યવહાર વિભાગ   લલન
નિશ્ચય નયમત દોનુ બિચ્ચે,
કે નહિ ભેદકો લાગ   મનમોહન૦ ૧
મન વચનાદિક પુદ્ગલ ન્યારો,
ન્યારો સકળ વિભાવ   લલન

---

૧ ગમેનેમ ૨ સમુ૰ ૩ અવિવાહિત ૪ પતી
સજોગનુ સુખ.

શુદ્ધ દ્રવ્ય ગુણ પર્યાય ઘટના,
તુઝ સમ શુદ્ધ સ્વભાવ મનમોહન ૧૪
તુ ઘટ અંતર પ્રગટ વિરાજે,
જ્યું નિર્મલ મણિકાંત લલના
બાહિર ઢૂંઢત મૂઢ ન પાવે,
જ્યુ મૃગમદ[1] મૃગ ભ્રાન્ત[2] મનમોહન૦ ૧૫
ગુણઠાણાદિકભાવે મિશ્રિત,
સબમાંહે તુઝ અંશ લલના
ખીરનીર જ્યુ ભિન્ન કરત હે.
ઉજ્જવલ અનુભવ હંસ મનમોહન૦ ૧૬
આતમજ્ઞાન દશા જબ લાગી,
વૈરાગી તુઝ જ્ઞાન લલના
સો પાવે જ્યુ રત્નપરીક્ષા,
પેખત રત્ન પ્રધાન મનમોહન૦ ૧૭
પુણ્ય પ્રકૃતિ દેવનકો કારણ,
મૂઢ લહે નહીં ધર્મ લલના
જ્યું પીરો કોઇ અંધ ન માને,
લહત ન અંતર મર્મ મનમોહન૦ ૧૮

---

૧ કસ્તુરી ૨ ભ્રમિત થયેલો મૃગલો

નવપદ મહિમા ગર્ભિત શ્રી શત્રુંજય
મહા તીર્થાદિક યાત્રા વિચાર

પ્રવેશ.

" યોગ અસંખ્ય છે જિન કહ્યા,
નવપદ મુખ્ય તે જાણો રે
તેહ તણે આલંબને,
આતમ ધ્યાન પ્રમાણો રે "

*નવપદ પ્રકરણમાં કહ્યું છે કે " ભો ભો મહાનુભાવો ! દશ દૃષ્ટાંતે દુર્લભ મનુષ્ય જન્મ પામીને અને તે સાથે વળી આર્યક્ષેત્ર ઉત્તમ કુલ વિગેરે પ્રધાન સામગ્રી પુન્યજોગે પામીને, મહા અનર્થકારી પાંચ પ્રકારનો પ્ર

---

* જુઓ યોયતા દર્શકમાં અને પ્રશમ પ્રથમાં તેનું મૂળ તથા ભાષાંતર આપેલું છે

માદ (મદ, વિષય, કષાય, નિદ્રા અને વિકથા) જલ્દી તજી દઈ, ઉત્તમ ધર્મ કરણી કરવા તમારે પુરૂષાર્થ ફોરવવો જોઇએ તે ધર્મ સર્વ જિનેશ્વરોએ દાન, શીલ, તપ અને ભાવ ભેદે કરી ચાર પ્રકારનો ઉપદિશ્યો છે " તેમા પણ ભાવની પ્રધાનતા વખાણી છે " ભાવ સહિતજ કરવામા આવતી સઘળી ધર્મકરણી (દાન, શીલ, તપ પ્રમુખ) સફળ કહી છે ભાવ વગરની તે બધી કરણી લેખે થતી નથી " " ભાવ પણ મન સબદ્ધ છે અને આલબન વગર મન અતિ દુર્જય છે, તેથી મનને નિયમમા રાખવા માટે સાલબન (આલબનવાળુ) ધ્યાન કહેલુ છે "

" જો કે શાસ્ત્રમા અનેક પ્રકારના આલબન વખાણ્યા છે તોપણ તે સહુમા નવપદ ધ્યાનનુ આલબન મુખ્ય છે એમ જિનેશ્વરો કહે છે ૧ અરિહત, ૨ સિદ્ધ, ૩ આચાર્ય, ૪ ઉપાધ્યાય, ૫ સાધુ, ૬ દર્શન, ૭

ચારિત્ર અને ૯ તપ, એ નવપદ વખાણ્યા છે" એ નવપદનુ કઇક વિસ્તારથી વર્ણન તેમના સદ્ભૂત ગુણોના ઉલ્લેખ સાથે નવપદ પ્રકરણમા પ્રથમ કરવામા આવ્યુ છે તે ત્યાથી જાણી તત્સબધી સમજ મેળવવી યોગ્ય છે એ નવપદ જ જગત્મા સાર છે, તેથી તેનુ જ આરાધન કરવા અધિક લક્ષ રાખવાની જરૂર છે એ નવપદમા અરિહતાદિક પાચ પદ ધર્મી (ધર્માત્મા) છે, ત્યારે દર્શનાદિક ચાર પદ ધર્મરૂપ છે એ દર્શન (સમકિત) જ્ઞાન, ચારિત્ર અને તપરૂપ સદ્ધર્મ નુ આરાધન કરવાથીજ તત્વત ધર્માત્મા થઇ શકાય છે પૂર્વે જે જે અરિહતાદિક પુન્યાત્માઓ થયા છે તે સહુ ઉક્ત ધર્મની સેવા-આરાધના કરવાથીજ થયા છે અને ભવિષ્યમા પણ જે જે અરિહતાદિક પુણ્યાત્માઓ થશે તેઓ પણ પવિત્ર ધર્મની સેવા-આરાધના કરવાથીજ થશે એથી વર્તનકાલે આપણે પણ એજ પવિત્ર ધર્મનુ

આરાધન કરવા ઉજમાળ રહેવુ ઉચિત છે ધર્મ ધર્મીજનોમા નિવસે છે, તેથી ધર્મનુ આરાધન કરવા ઇચ્છનારે ઉકત અરિહ તાદિક પવિત્ર ધર્માત્માઓનુ પુષ્ટ આલ બન લેવુ ખાસ ઉપયોગી છે પવિત્ર ધર્મ પ્રાપ્તિનો એજ અતિ ઉત્તમ માર્ગ છે

અરિહ તાદિક પવિત્ર ધર્માત્માઓના નામ, સ્થાપના, દ્રવ્ય અને ભાવ એ ચારે નિક્ષેપા પૂજનિક છે જેમનો ભાવ પવિત્ર હોય છે તેમના જ નામ, સ્થાપના અને દ્રવ્ય પણ પવિત્ર કહ્યા છે પણ બીજાના નહિ તેથી અરિહ તાદિક પવિત્ર આત્માઓનુ ભાવ સહિત નામ સ્મરણ કરવાથી, તેમની (શાશ્વતી-અશાશ્વતી) પ્રતિમાના દર્શનાદિક કરવાથી, તેમજ ત્રિકાલગત તેમના આત્મદ્રવ્યને નમસ્કારાદિ કરવાથી, આપણો આત્મા જાગૃત થાય છે એટલે એ અરિહ તાદિકમા જેવા ઉત્તમ ગુણો છે તેવાજ ઉત્તમ ગુણો પ્રાપ્ત કરવા આપણો આ

ત્મા ઉજમાળ થાય છે જે ગુણો અરિહંતાદિક ને વ્યકતપણે (પ્રગટ) થયેલા છે તેવાને તે વાજ ગુણો આપણા પ્રત્યેક આત્મામા શક્તિ (સત્તા) રૂપે તો રહેલાજ છે યદ્યપિ તે ગુણો કર્મના આવરણથી ઢંકાઇ ગયેલા હોવાથી પ્રગટ દેખી શકાતા નથી, પરંતુ જો પ્રગટ ગુણી અ રિહંત પરમાત્માદિકનું પુષ્ટ આલંબન લહીને કર્મના સઘળા આવરણ દૂર કરી દેવામા આવે તો પછી સ્વસત્તામા રહેલા સમસ્ત ગુણો જે વાને તેવા ઝગઝગતા પ્રગટ થાય છે એથીજ અવ્યકત ગુણી એવા આપણે સહુએ વ્યકત ગુણી એવા અરિહંતાદિક પરમેષ્ઠીનું દૃઢ આ લંબન લેવુ ઉચિતજ છે જે જે કાર્ય વિવેક સહિત વિધિપૂર્વક કરવામા આવે છે તે અલ્પ શ્રમે અદ્ભૂત લાભ મેળવી આપે છે એટલા માટે પવિત્ર ધર્મકરણીનુ સેવન કરનારે યથો ચિત મર્યાદારૂપ વિધિ સાચવવા અને યદ્વા તદ્વા કરવારૂપ અવિધિ દોષ ટાળવા ખાસ

કાળજી રાખવી જોઇએ જ્યારે જ્યારે શ્રી શ-
ત્રુંજય મહાતીર્થ જેવા પરમ પવિત્ર તીર્થ
સ્થળોની સ્પર્શના-સેવના કરવા જેવો પુન્ય
સયોગ મળે ત્યારે ત્યારે લક્ષપૂર્વક જે કઇ
વિધિ સેવાનો ખપ કરવો જોઇએ અને અ
વિધિ દોષ ટાળવા જોઇએ તેનુ દિગ્દર્શન
પ્રસગે પ્રસગે આગળ બોધવચનરૂપે કરા
વવામા આવેલુ છે, તે નિજ લક્ષ્યમા રાખી લ
ઇને, સ્વહિત માર્ગનો આદર કરના સહુ ભ
વ્યાત્માઓને ખાસ ભલામણ છે જો ખેતી કર
નારા ખેડુત, લોકો તેમના ક્ષેત્રને યથાવિધિ
ખેડી, તેમા ખાતર પ્રમુખ નાખી, ખતથી યથા
અવસરે વાવણી કરે છે અને તેનો વિનાશ
થવા ન દેતા પ્રતિદિન તેની રક્ષા-પુષ્ટિ કરવા
પૂરતી કાળજી રાખે છે તો પરિણામે તેમાથી
ઇચ્છિત લાભ મેળવી શકે છે એ રીતે આપણે
પણ જે જે ધર્મકરણી કરીએ તેનો યથાર્થ
લાભ સપાદન કરવા માટે એ ખેડુતની પેરે

ખરી ખતથી પૂરતી સભાળ રાખી રહેવાની ખાસ જરૂર છે સુજ્ઞેષુ કિ બહુના ? 'ઈતિશમ્'

—❀❀❀—

શ્રી શત્રુંજયાદિક પવિત્ર તીર્થોને ભેટવા જતા ખાસ લક્ષમા રાખવાના ઓપવચન.

શ્રી શત્રુંજય, ગિરિનાર, અર્બુદાચલ (આબુગઢ) અને સમેત શિખર પ્રમુખ પવિત્ર તીર્થોને ભેટવા જતા તેમજ ગમે તે ગામ, નગર, પુર, પાટણ પ્રમુખ સ્થળના અલકારરૂપ શ્રી જિનચૈત્યો (જિન મદિરો તેમજ તેમા પ્રતિષ્ઠિત થયેલા જિનેશ્વરના બિબો) ને જુહારવા જતા તથા મુનિજનોને વદન કરવા જતા યથાયોગ્ય પ્રવચન સારોદ્ધાર, પચાશક, અને દેવવદનભાષ્ય પ્રમુખ પવિત્ર શાસ્ત્રોમા ફરમાવ્યા મુજબ આપણે નિસ્સિહી

પ્રમુખ દશત્રિકો બરાબર લક્ષ રાખીને સાચ
વવી જોઇએ એટલે કે-૧ જિનમંદિરાદિકમાં
દર્શનાદિક પ્રસંગે યથાસ્થાને ત્રણવાર 'નિસ્સિ
હી' તેનો પરમાર્થ સમજી લક્ષ્યપૂર્વક ક-
હેવી જોઇએ ૨, ચૈત્ય ફરતી ત્રણવાર 'પ્રદ
ક્ષિણા' દેવી જોઇએ અને પ્રદક્ષિણા દેતા કઇ
આશાતના જેવું નજરે પડે તો તે ટાળવા
પ્રથમ પ્રબંધ કરવો જોઇએ ૩, ત્રણવાર આ-
પણા પાંચે અંગો નમાવીને પંચાંગ પ્રણામ
કરવા જોઇએ (પ્રથમ પ્રભુજી નજરે પડે એટલે
તત્કાલ બે હાથ જોડી અંજલિબદ્ધ પ્રણામ
કરવા, પછી નજદીક આવતા અર્ધાંગ નમાવી
અર્ધાવનત પ્રણામ કરવો ને છેવટે ચૈત્યવંદન
કરતી વખતે પાંચે અંગ નમાવીને ત્રણવાર
પંચાંગ પ્રણામ કરવો જોઇએ) ૪, ત્રણ પ્રકા
રની પૂજા (અંગપૂજા, અગ્રપૂજા અને ભાવ
પૂજા) કરવી જોઇએ ૫, પ્રભુની ત્રણ અ
વસ્થા (છદ્મસ્થ અવસ્થા, કેવળી અવસ્થા અને

નિર્વાણ અવસ્થા) ભાવવી જોઇએ ૬, પ્ર
શિવાયની ત્રણે દિશા તરફ જતી આપણી દ્રષ્ટિ
સવરી–નિયમમા રાખીને પ્રભુની સન્મુખ
સ્થાપી રાખવી જોઇએ ૭, પ્રભુને પચાગ પ્રણ
કરતા ત્રણવાર તેટલી ભૂમિનુ પ્રમાર્જન કરવું
જોઇએ ૮, ચૈત્યવદન કરતા ઉચ્ચારવામા આવત
સૂત્રાદિકના શબ્દો શુદ્ધ બોલવા જોઇએ, તેન
રહસ્યાર્થમા ઉપયોગ રાખવો જોઇએ અને પ્રભુન
મુખમુદ્રા તરફ પણ સારી રીતે લક્ષ્ય રાખવુ જોઇએ
૯ નમોથ્થુણ કહેતા યોગમુદ્રા કરવી જોઇએ
જાવતિ ચેઇઆઇ, જાવત કેવિ સાહૂ અને જય
વીયરાય કહેતા ' મુક્તાશુક્તિ મુદ્રા ' અને કાઉ
સ્સગ્ગ કરતા ' જિનમુદ્રા કરવી જોઇએ તથ
છેવટે ૧૦, ચૈત્યવદન સમયે જાવતિ ચે૦, જાવ
કેવિ સાહુ અને જયવીયરાય એ ' ત્રણ પ્રણિધાન
બરાબર લક્ષ્ય પરોવી કહેવા જોઇએ અથવા ચૈત્ય
વદન સમયે મન વચન અને કાયાની એકાગ્ર
કરવી જોઇએ એ દશે ત્રિકોનુ અધિક સ્વરૂપ ભાષ

ત્રય નામના ગુજરાતી અર્થવાળા પુસ્તકમાંથી જોઇ જાણી, સમજી, અવિધિ દોષ ટાળવા અને વિધિ-માર્ગ આદરવા પૂરતો ખપ કરવો જોઇએ ઉક્ત પવિત્ર સ્થલમા દાખલ થતા (પ્રવેશ કરતા) પાંચ અભિગમ પાળવા પૂરતુ લક્ષ રાખવુ જોઇએ. તે આ રીતે-૧ આપણા ઉપયોગમા લેવા યોગ્ય સચેત (સચિત્ત) વસ્તુનો ત્યાગ કરી દેવો જોઇએ,૨ શુદ્ધ વસ્ત્ર અલ કારાદિક અચેત(અચિત્ત) વસ્તુ સાથેજ રાખી લેવી જોઇએ ૩ અખ ડ ઉત્તરાસગ (જનોઇના આકારે) નાખીને પ્રવેશ કરવો જોઇએ ૪ મનને એકાગ્ર કરીને અદર પ્રવેશવુ જોઇએ અને ૫ દેવ-ગુરૂ નજરે પડતાજ બે હાથ જોડી મસ્તકે લગાડી નમસ્કાર કરવો જોઇએ. વળી રાજ્યચિન્હ રૂપ ગણાતા ૧ છત્ર, ૨ ચામર, ૩ મુગટ, ૪ ખડ્ગ, તેમજ ૫ ઉપાનહ (મોજડી પ્રમુખ) બાહિર ઉતારી નાખીનેજ અદર પ્રવેશ કરવો જોઇએ અન્યથા આપણા ઇષ્ટ દેવ-ગુરૂની આશાતના કરી લેખાય છે, દેવ-ગુરૂના દર્શન-

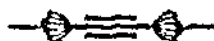
વદન પૂજાદિક કરીને પાછા વળતા (બાહેર નિસ રતા) આપણા ઇષ્ટ દેવ-ગુરૂને પુઠ વાળીને (પુઠ દઇને) ચાલવુ કરવુ નહિ પણ વિવેકથી તેમને આપણી પુઠ ન પડે એમ ઉપયોગ રાખીને મર્યાદ પૂર્વક પાછા ફરવુ જોઇએ. લૌકિકમા પણ કોઇ શહેનશાહ પ્રમુખ મ્હોટા માતબર લોકની સલામે ગયા હોય તેમને પણ સલામી લહી પાછા પગે ચાલવુ પડે છે તેમ છતા કોઇ જાણતાં અજાણ પુઠ દઇને ચાલતુ કે ચાલ્યુ હોય તો તેણે માતબરનુ અપમાન કર્યુ લેખાય છે જ્યારે આ છે ત્યારે ત્રણ જગતના પરમ ઉપકારક ગુરૂ એ આપણા ઇષ્ટ પ્રભુનો આપણે કેટલો બધો વિન સાચવવો જોઇએ ? આ બાબત લગારે ઉપેક્ષા ક વગર સહુ કોઇ સજ્જનોએ વિશેષે કાળજી પૂર્વ ઉક્ત વ્યવહાર શુદ્ધિ સાચવવા ખાતર પૂરતો ખ્યા રાખવો જોઇએ કોઇ પણ હિતકાર્ય ઉચિત વિ પૂર્વક કરવાથીજ વ્યવહાર શુદ્ધિ પળે છે શત્રુંજયાદિક પવિત્ર તીર્થોની સ્પર્શના કર

ાખતે, અને ગમે તે સ્થળે દેવાધિદેવ (વીતરાગ
પરમાત્મા) ને જૂહારતી વખતે તેમજ બ્રહ્મચર્ય,
ને સ ગતા પ્રમુખ ઉત્તમ ગુણોથી અલ કૃત આચા
ર્યાદિક પવિત્ર આત્માઓના દર્શન કરવા અર્થે
તેઓની સમીપે જતા ખુલ્લા (અલવાણા) પગે
Barefooted ચાલીને જવુ જોઇએ તેવા પવિત્ર
સ્થળે ચાલતા જતાં અને ગયા બાદ હૃદયમા તેમના
પવિત્ર ગુણોનુ જ સતત્ સ્મરણ અને બની શકે
તેટલુ સદ્ગુણોનુ અનુકરણ કરવુ જોઇએ તીર્થાદિક
પવિત્ર સ્થલે પુન્યયોગે આવી તે તીર્થાદિકની સારી
રીતે સેવા કરવી જોઇએ પણ દેહાદિક જડ વસ્તુઓ
ઉપર મોહ મમતા રાખીને, સુખશીલ થઇ કેવળ
બેસી રહેવુ નહિં જોઇએ અથવા ઇન્દ્રિયાદિકની
લગામ મોકળી મૂકી દઇ સ્વેચ્છાએ મ્હાલવુ નહિ
જોઇએ જે પામર જીવો તીર્થસ્થળમા આવી લાભ
લઇ જવાને બદલે ઉલટો અવળો વ્યાપાર કરીને
તોટો બાંધે છે તે હતભાગ્ય જનોનો કયાય
થતો નથી એમ દીલમા વિચારી સુજ્ઞ

પ્રમાદાચરણુ તજી, પોતાનુ લક્ષ સુધારી સુકૃત ઉપાર્જન કરી લેવા શીઘ્ર સાવધાન થઇ રહેવુ જોઇએ કદાચ કોઇ કુકર્મવશાત્ અવળે રસ્તે દોરાયા હોય છતા શ્રી શત્રુ જય જેવા પરમ પવિત્ર તીર્થસ્થલનો સાચા તન મનથી દૃઢ આશ્રય કરી, ફરી ધર્મ સન્મુખ થયાથી પાપી જીવો પણ પાવન થઇ જાય છે જૂએ! અન્યત્ર કહ્યુ છે કે "ચ્યાર હત્યારા નર પરદારા, દેવ ગુરૂ દ્રવ્ય ચોરી ખાવે, ચૈત્રી કાર્તિકી પૂનમ જાત્રા, તપ જપ ધ્યાનથ કર્મ જલાવે ગિરિવર દર્શન વિરલા પાવે" મતલબ કે ધર્મજ એક અશરણને શરણ આપનાર અને અધમનો પણ ઉદ્ધાર કરનાર નિષ્કારણ બધુ સમાન છે અત્ર પ્રસ્તાવે શત્રુ જય માહાત્મ્યમા વિસ્તારથી વર્ણવેલુ કકુ રાજાનુ ચરિત્ર મનન પૂર્વક વાચી ધડો લેવા જેવુ છે તેમા પ્રસ ગે કહ્યુ છે કે "ધર્મનાજ પ્રભાવે સુખસાહેબી પામીને જે કોઇ કૃતઘ્ન એજ ધર્મને અના દર કરે છે તે સ્વસ્વામીદ્રોહ કરનાર પાપી પ્રાણીનુ ભવિષ્ય શી રીતે સુધરી

શકશે ? નહિંજ સુધરી શકે " આવા માર્મિક (ઊંડી અસર કરનારા) વચનોથી જેમ કંડુ રાજા જાગ્રત થઈ ગયો હતો તેમ ભવભીરૂ જનોએ પણ જાગૃત થવુ જોઇએ નહિતો "લગન વેળા ગઇ ઊંઘમા ,પછી વર પસ્તાય " એના જેવુ બનશે શાણા માણસોને આટલી શિખામણ પણ બસ છે સસારિક પાપ-આરભમા રગદોળાયાથી મલીન થઇ ગયા છતા છેવટે નિર્મળ થવા ઇચ્છતા ભવ્ય જનોએ પવિત્ર તીર્થસ્થળમા આવીને અ, ભૂત વીર્યોલ્લાસથી પ્રભુપ્રતિમાનુ અથવા નિર્ગ્રથ સાધુ પુરૂષાદિકનુ ઉત્તમ આલબન લહી, સ્થિર ચિત્તથી ચપલતા રહિત પ્રેમપૂર્વક રૂચિ બહુમાન સહિત શુદ્ધ સનાતન માર્ગ આદરવો જોઈએ અને અનાદિ કાળથી દ્રઢ રૂઢ થયેલા દોષજાળનો ઉચ્છેદ કરવા પ્રબળ પુરૂષાર્થ સેવવો જોઇએ શત્રુ જયાદિક મહાતીર્થના ઉચ્ચ પ્રદેશમા આવી સદ્ગુરૂના ચરણમા આધીન રહી, યથાશક્તિ તપ જપ સયમ વડે અનાદિ કર્મમળનો ક્ષય કરવા ઉજમાળ થવુ

જોઇએ પૂર્વે અનંત આત્માઓએ પવિત્ર રત્ન-ત્રયીનું યથાર્થ આરાધન કરી જેમ સકળ કર્મનો ક્ષય કરી શાશ્વત સુખ મેળવ્યું છે તેમ વર્તમાન સમયે પણ સાત્વિક જનોએ પવિત્ર ધર્મનું આરાધન કરી લેવા લક્ષ રાખવું જોઇએ. શાશ્વત મોક્ષ સુખ મેળવવું એજ આપણું સાધ્ય બિંદુ હોવું જોઇએ અને એ શાશ્વત સુખનોજ સાચો ઉપાય ગવેષીને આપણે પ્રમાદ રહિત આદરવો જોઇએ

સર્વજ્ઞ ભાષિત શાશ્વત-મોક્ષ સુખ મેળવવાનો ખરો અકસીર ઉપાય કયો છે ?

તત્ત્વાર્થ સૂત્રકાર કહે છે તેમ સમ્યગ્ દર્શન જ્ઞાન અને ચારિત્રરૂપ રત્નત્રયીનું સેવન કરવું એજ મોક્ષપ્રાપ્તિનો ખરો અકસીર ઉપાય છે શ્રી જિનેશ્વર ભગવાને (સર્વજ્ઞ પરમાત્માએ) ભાખેલા

તત્વોમા યથાર્થ શ્રદ્ધાન રાખવુ તે સમ્યગ દર્શન યા સમ્યકત્વ કહેવાય છે તે તત્વોનો નિર્મળ (ચોખ્ખો શકા રહિત) બોધ મેળવવો તે સમ્યગ્ જ્ઞાન અને એ ઉભયના પરિણામે તજવા યોગ્યનો ત્યાગ અને આદરવા યોગ્યનો આદર કરવો એ સમ્યક્ ચારિત્ર કહ્યુ છે અથવા આત્માની અનત ગુણ વિભૂતિ (સત્તાગત ગુણ સમૃદ્ધિ) ની ચોકકસ પ્રતીતિ થવી તે સમ્યકૂત્વ, તેનુ યથાર્થ ભાન થવુ તે જ્ઞાન અને એ ઉભયના પરિણામે સ્વરૂપ સ્થિરતા કહો કે નિજ ગુણમાજ રમણતા થવી તે ચારિત્ર એ રીતે આત્મશ્રદ્ધા આત્મજ્ઞાન અને આત્મરમણતારૂપ રત્નત્રયીનુ યથાવિધિ સેવન કરવુ એજ મોક્ષનો ખરો ઉપાય છે

'શત્રુજયાદિક મહાતીર્થાદિકનુ સેવન પણ એજ હેતુથી કરવાનુ છે પૂર્વોક્ત રત્નત્રયીરૂપ મોક્ષમાર્ગ પામવા માટેજ અને એમાજ આગળ વધવા માટે શુદ્ધ દેવ ગુરૂના, સત્પુરૂષોના,

શત્રુંજયાદિક પાવન તીર્થોના, તેમજ તેમ
પાવન થવા આવતા અને આવેલા શાસન રસિ
એવા ચતુર્વિધ સઘના દર્શન, વદન, પૂજન
બહુ માનાદિક સદ્ભાવથી કરવાના છે એવુ
ઉત્તમ લક્ષ્ય ભાવિક યાત્રિકોએ સદાય રાખ
રહેવાનુ છે-ભૂલવાનુ નથી લક્ષ્ય વગરની કરાતી
કરણી એકડા વગરના મીંડા જેવી કહી
પવિત્ર તીર્થસ્થળોમા પુન્યયોગે અનાયાસે
થતા અલ્પશ્રમે પ્રાપ્ત થતો સત્સમાગમ
અપૂર્વ લાભ લહી બને તેટલી તત્વગવેષ
કરવી સ્વશકા સ્થળોનુ સમાધાન મેળ
નિ શક થાવુ, એ રીતે તત્વજ્ઞાનવડે આ
શ્રદ્ધારૂપ સમકિતનો પાયો મજબુત રચી
ઉપર યથાશકિત-વ્રત નિયમ અગીકાર ક
લેવા રૂપ શુભ ઇમારતનુ ચણતર કરવુ બહુ
હિતકારી છે પણ આ બધુ જો કલ્પિત
ણની ઇચ્છા-કામના તજી (નિષ્કામપણે)
રવામા આવે તોજ પરિણામે તે અક્ષય મો

સુખ આપવાવાળુ થઇ શકે છે ક્ષણિક અને કલ્પિત
સુખની આશાથી ધર્મકરણી કરવી એ તો બોર
જેવા તુચ્છ વસ્તુની ખાતર ચિંતામણિ રત્ન
જેવી અમૂલ્ય વસ્તુ વેચી દેવા જેવુ થાય છે
એમ સમજીને જે મોક્ષના અર્થી મુમુક્ષુ જનો
છે તે આ લોક-પરલોક સબધી ક્ષણિક અને
કલ્પિત સુખની ઇચ્છા કે આશા રાખ્યા વગ
રજ કેવળ નિષ્કામપણેજ ધર્મસાધના કરે છે
એજ શુદ્ધ માર્ગ ખરેખર અનુમોદવા યોગ્ય
અને હિતકારક વખાણ્યો છે

વેદાદિક અન્ય શાસ્ત્રોમા પણ મોક્ષના
ઉપાય તરીકે કહેવામા આવેલુ કઇક અત્ર
પ્રસગોપાત જણાવવામા આવે છે તેમા કહ્યુ
છે કે "મોક્ષ સુખ મેળવવાનો ઉપાય પરમાત્મ
સ્વરૂપનુ યથાર્થ જ્ઞાન થવુ એજ છે" અત્ર
પ્રસ્તાવે 'પ્રભુપણે પ્રભુ ઓળખીરે, અમલ
વિમલ ગુણ ગેહ, સાધ્ય દૃષ્ટિ સાધકપણે રે,
વદે ધન્ય નર તેહ' ઇત્યાદિક આસવચનો

તેનુ સમર્થન કરે છે "મનનો લય કરવો એ પરમાત્મ સ્વરૂપનુ જ્ઞાન થવાનો ઉપાય છે" અને "શુદ્ધ નિષ્કામપણે કર્મ ઉપાસના કરવી એ મનના લયનો ઉપાય છે"

"આ સર્વ જગત વિનાશી છે તેમ વિચારપૂર્વક જાણવુ અને અનુભવવુ અને તેવે દૃઢ નિશ્ચય કરવો એ નિષ્કામ થવાનો ઉપા છે (શાન્ત સુધારસ ભાવનામા પણ એવો ઉદાર આશય જણાવેલો છે અને એજ ભાવ અનેક મહાશયોએ અનેક રીતે સમર્થન કરેલ જણાય છે જેમકે—

"તાહરૂ ધ્યાન તે સમકિત રૂપ,
તેહિજ જ્ઞાન અને ચારિત્ર તેહ છે જી
તેહથી જાયે સઘળા હો પાપ,
ધ્યાતા રે ધ્યેય સ્વરૂપ હોયે પછે જી

ઇત્યાદિક અનેક સૂક્ષ્મ વચનો અત્ર સમર્થ રૂપે કહી શકાય તેમ છે છતા સ્થગ સ કો ચથી કહેવામાં આવ્યા નથી

"સક્ષેપમાં તીર્થ શબ્દનો અર્થ અને આપણુ હિત કર્તવ્ય."

જે ભવ્યજનોને તારે અથવા તરવાનુ સામર્થ્ય આપે, જેનાવડે ભવ્યજનો ભવ સાયર તરી પેલે પાર જઇ શકે તે તીર્થ સ્થાવર અને જગમ બે પ્રકારના છે તેમા શ્રીશત્રુજયાદિક સ્થાવર તીર્થો છે ત્યારે જિનશાસન રસિક ગણનાયક ગણધર પ્રમુખ ચતુર્વિધ સઘ જગમ તીર્થરૂપ ગણાય છે મોક્ષાર્થી જનોએ એ ઉભય તીર્થનો યથાયોગ્ય વિનય સત્કાર કરવો પરમ હિતરૂપ છે બને પ્રકારના તીર્થમાથી કોઇનો પણ અનાદર કરવો તો યોગ્ય નથીજ વિકથાદિક પ્રમાદાચરણનો ત્યાગ કરી ઉન્ન તીર્થોનો સર્વ પ્રકારે લાભ લેવા પ્રયત્નશીલ થવુ એ આ મનુષ્ય જન્માદિક દુર્લભ સામગ્રી પામ્યાનુ ઉત્તમોઉત્તમ ફળ સમજવાનુ છે સુજ્ઞેષુ કિં બહુના ! આ માનવ ભવમાજ આવુ ઉત્તમોત્તમ

ફળ મેળવવા આપણે ભાગ્યશાળી થઇ શકી
તે માટે શુદ્ધ દેવ, ગુરૂ અને ધર્મ ઉપર દ
અવિહડ પ્રીતિ-ભક્તિભાવ જગાવવાની
જરૂર છે વારૂ ત્યારે,

શુદ્ધ દેવ ગુરૂ ધર્મ પ્રત્યે કેવી અવિહ પ્રીતિ-ભક્તિ જાગવી જોઇએ ?

ચકોર પક્ષી જેવી પ્રીતિ ચન્દ્ર પ્રત્યે દાખ છે અને સુરભિ ગાય જેવી પ્રીતિ પોતાના વ છડા તરફ દાખવે છે તેવી સાચી અંતર પ્રીતિ ધર્મસાધન તરફ જાગ્રત થવી જોઇ જેવો પ્રેમ ઉત્તમ સતી પોતાના સ્વામી ત દાખવે છે, જેવો પ્રેમ સુપુત્ર પોતાના સુખદા માતપિતા તરફ દાખવે છે અને જેવો પ્ર શુદ્ધ સાહિત્ય-શાસ્ત્રપ્રેમી (સહૃદય આત્મા શાસ્ત્ર પ્રત્યે દાખવે છે તેવો સાચો સ્વાલ વિક પ્રેમ શુદ્ધ દેવગુરૂ પ્રત્યે જાગ્રત્ થવો જોઇ જ્યારે વિશુદ્ધ પ્રેમથી આપણી સાતે ધ

રગાઇ જાય, જ્યારે શુદ્ધદેવ ગુરૂ અને ધર્મની ખાતર ગમે તેટલા સ્વાર્થત્યાગ કરવા આત્મા તૈયાર થાય, પાછી પાની ન કરે, યાવત્ ધર્મની રક્ષા માટે પ્રાણાર્પણ પણ કરતા સંકોચાય નહિ અને સર્વ રીતે સર્વ પ્રયત્ને સર્વથા ધર્મનીજ રક્ષા કરે ત્યારેજ આત્મા આ માનવ ભવનુ ઉત્તમોત્તમ ફળ મેળવવા ભાગ્યશાળી થઇ શકે ઇતિશમ્

લેખક પવિત્ર-શાસનરાગી કર્પૂરવિજય

શ્રી શત્રુજય તીર્થના ઉત્તમ ૨૧ નામ ગર્ભિત ચૈત્યવદન.

સિદ્ધાચલ શિખરે ચઢી, ધ્યાન ધરો જગદીશ,
મન વચ કાય એકાગ્રશુ, નામ જપો એકવીશ
શત્રુજય[૧] ગિરિ વદિયે, બાહુબલિ[૨] ગુણધામ,
મરૂદેવ[૩] ને પુડરીકગિરિ,[૪] રૈવતગિરિ[૫] વિશરામ
વિમલાચલ[૬] સિદ્ધરાજજી,[૭] નામ ભગીરથ[૮] સાર,

સિદ્ધક્ષેત્ર[૯] ને સહસ્ર કમલ[૧૦], મુક્તિનિલય[૧૧] જયકાર
સિદ્ધાચલ[૧૨] શતકૂટગિરિ[૧૩], ઢંક[૧૪] ને કોડિનિવાસ[૧૫]
કદંબગિરિ[૧૬], લોહિત્ય[૧૭] નમો, તાલધ્વજ[૧૮] પુણ્યરાશ[૧૯]
મહાબલ[૨૦] ને દ્રઢશક્તિ[૨૧] સહી, એમ એકવીશ નામ
સાતે શુદ્ધિ સમાચારી, કરિયે નિત્ય પ્રણામ
[૧]દગ્ધ [૨]શૂન્ય ને [૩]અવિધિદોષ, [૪]અતિ પ્રવૃત્તિ જેહ
ચાર દોષ છંડી ભજો, ભક્તિ ભાવ ગુણગેહ
મનુષ્ય જન્મ પામી કરી, સદ્ગુરૂ તીરથ યોગ
શ્રી શુભવીરને શાસને, શિવરમણી સંયોગ

---

૧ ધર્મકરણી કરતા અન્ય બાબતમા મનનો ક્ષે વિક્ષેપ કરવો ૨ ઉપયોગ શૂન્ય જડવત્ સમૂર્છિમની પેરે કરણી કરવી ૩ જે કરણી જેમ કરવી કહી હોય તે ઉત્કટસુત્કટ સ્વમતિથી કરવી ૪ સ્વશક્તિ તપાસ્યા વિના તેમજ શાસ્ત્ર મર્યાદા ઉલ્લંઘીને કરણી કરવી સાધુએ દ્રવ્ય ક્ષેત્ર કાળ ભાવને લક્ષમા રાખી યથાશક્તિ સંયમમાર્ગ સેવવો જોઇએ, તેમ નહિ કરતાં દિગંબરોની પેરે પ્રવર્તવુ તે અતિ પ્રવૃત્તિ

શ્રી ગૌતમાય નમઃ

અથ શ્રીસિદ્ધગિરિસ્તુતિઃ

દોહા-૧૦૮

શ્રીઆદીશ્વર અજર અમર, અવ્યાબાધ અહનીશ,
પરમાતમ પરમેસરૂ, પ્રણુમુ પરમ મુનીશ ૧
જય જય જગપતિ જ્ઞાનભાન, ભાસિત લોકાલોક,
શુદ્ધસ્વરૂપ સમાધિમય, નમિત સુરાસુરથોક ૨
શ્રીસિદ્ધાચલ મંડણો, નાભિનરેસર નંદ,
મિથ્યામતિ મત ભંજણો, ભવિકુમુદાકર ચંદ ૩
પૂર્વ નવાણુ જસ શિરે, સમવસર્યા જગનાથ,
તે સિદ્ધાચલ પ્રણમિયે, ભક્તે જોડી હાથ. ૪
અનંત જીવ ઇણ ગિરિવરે, પામ્યા ભવનો પાર,
તે સિદ્ધાચલ પ્રણમિયે, લહિયે મંગલમાલ ૫
જસ શિર મુકુટ મનોહરૂ, મરૂદેવીનો નંદ,
તે સિદ્ધાચલ પ્રણમિયે ઋદ્ધિ સદા સુખવૃંદ ૬
મહિમા જેહનો દાખવા, સુરગુરૂ પણ મતિમંદ,
તે તીરથેશ્વર પ્રણમીએ, પ્રગટે સહજાનંદ. ૭

શવાણી સાભળીને તેણે તત્કાળ માવિકોએ સમુદ્રમા ઉતારી તે ઉત્તમ પ્રતિમા કઢાવી લીધી એટલે સઘળુ તોફાન શાત થઈ ગયુ અને વહાણુ અનુકુળ પવને દીવબદરે આવી પહોચ્યુ રાજાને તત્કાળ કોઈએ જઇ વધામણી આપી એટલે તે અશ્વારૂઢ થઈને સામો આવ્યો પ્રતિમા યુક્ત સપુટને કિનારે ઉતાર્યો. મોટા આડબરથી તેને નગર પ્રવેશ કરાવી રાજાએ સ્ફટિક સિહાસન ઉપર સ્થાપિત કરી, તેને આદર સહિત પૂજા કરી ઉઘાડયો તો તેમા શ્રી પાર્શ્વનાથ ,સ્વામીની અદ્ભુત પ્રતિમા જોવામા આવી જોતા વેતજ હર્ષભેર રાજાએ પ્રભુને પચાગ પ્રણામ કર્યા, એટલે આનદા મૃત શરીરમા સચરતા તેનો રોગ તત્કાળ દૂર થઈ ગયો પછી રાજા રત્નસાગરની સાથે ભક્તિથી પ્રભુની પૂજા કરી સુખે રાજ્ય ભોગ વવા લાગ્યો પછી,અજય નામનુ નવુ નગર વસાવી તેમા પાર્શ્વનાથનો એક ઉત્તમ પ્રાસાદ

આવાં પવિત્ર તીર્થ સ્થળને ભેટી જે
હિતમા અભિવૃદ્ધિ થાય તેમ પ્રવ
નવભવની સફળતા કરી લેવી ઉચિત

અર્બૂદાચળ (આબુગઢ) ઉપર શ્રી
નાથ તથા નેમિનાથ ભગવ

શ્રી આબુ (દેલવાડા) ગઢ ઉપ
ળશા મત્રીશ્વરે તથા વસ્તુપાળે અને
ક્રોડોગમે દ્રવ્યનો વ્યય કરીને ભવ્ય
ળ ધાવ્યા છે તેમા એવા પ્રકારની
કોરણી કરવામા આવેલી છે કે
અત્યારે કોઈપણ તેની હોડ કરી શકે
પાશ્ચિમાત્ય લોકો (યૂરોપીઅનો)પણ એ
તેની તારીફ કરે છે ઉક્ત સ્થળ દ્રવ્ય
ભાવથી પણ નિવૃત્તિજનક છે